

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 29 października 2025 r.

Poz. 3651

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.82.2025.WM WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 23 października 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr XIV/108/2025 Rady Gminy Stara Kiszewa z dnia 18 września 2025 r. w sprawie: określenia zasad przyznawania stypendium edukacyjnego uczniom zamieszkałym w Gminie Stara Kiszewa.

Uzasadnienie

W dniu 23 września 2025 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XIV/108/2025 Rady Gminy Stara Kiszewa z dnia 18 września 2025 r. w sprawie: określenia zasad przyznawania stypendium edukacyjnego uczniom zamieszkałym w Gminie Stara Kiszewa, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 16 października 2025 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Stara Kiszewa o wszczęciu postępowania nadzorczego. Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa. Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), dalej jako „u.s.g.”

W § 1 uchwały Rada Gminy Stara Kiszewa ustanowiła „Stypendium Edukacyjne Gminy Stara Kiszewa” jako wyróżnienie dla szczególnie uzdolnionych uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Stara Kiszewa.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g. do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Przepis ten stanowi normę kompetencyjną określającą właściwość przedmiotową rady, nie stwarza jednakże samodzielnej podstawy do wydania przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze gminy, powiatu, czy województwa. Taką podstawą prawną jest art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, Dz. U. z 2023 r. poz. 1234 oraz z 2024 r. poz. 1933) zwanej dalej jako: „u.s.o.”, nieprzywołany przez Radę Gminy Stara Kiszewa w podstawie prawnej uchwały. Zgodnie z jego treścią „w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze”.

Zgodnie zaś z treścią art. 90t ust. 1 u.s.o. jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z wyżej wymienionych przepisów u.s.o. wprost wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do stworzenia dokumentu programowego, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie

wspierania edukacji. Dopiero w oparciu o dany program organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego powinny określić warunki, formy i zakres pomocy udzielanej dzieciom i młodzieży. Uchwała precyzująca powyższą materię, jako akt powszechny, generalny i abstrakcyjny, stanowi akt prawa miejscowego podlegający ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 21 listopada 2019 r. (sygn. akt III SA/Gd 521/19) „regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 4 u.s.o. Rada gminy powinna więc w pierwszej kolejności przyjąć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. Dopiero w następstwie przyjęcia powyższego aktu i w celu jego realizacji, rada określa szczegółowe warunki, na jakich jest udzielana stosowna pomoc, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach”.

Jak wynika z informacji uzyskanych przez organ nadzoru Rada Gminy Stara Kiszewa nie poprzedziła uchwalenia przedmiotowej uchwały podjęciem uchwały w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, a zatem naruszyła wyżej wskazaną procedurę, co stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 1 i 4 u.s.o.

Ponadto, w § 11 uchwały Rada Gminy postanowiła, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, uznając tym samym, że nie jest ona aktem prawa miejscowego, którego wejście w życie jest uzależnione od publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W ocenie organu nadzoru stanowi to istotne naruszenie art. 2 ust. 1 w zw. z art. 4 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), ponieważ uchwała tworzona na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o. jest aktem prawa miejscowego, co potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 31 stycznia 2025 r., sygn. akt III OSK 3408/23: „(...) uchwała, wydana na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o., a określająca szczegółowe regulacje dotyczące pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego lub wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, zawiera treści normatywne, skierowane do podmiotów zewnętrznych, którym jednostka samorządu terytorialnego przyznaje określone prawa, a tym samym stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym”.

W treści § 2 ust. 1, ust. 2, ust. 3 i ust. 4 uchwały Rada Gminy Stara Kiszewa wskazała, że jednym z warunków otrzymania stypendium edukacyjnego przez ucznia szkoły podstawowej w klasach IV-VI, VII – VIII oraz szkoły ponadpodstawowej jest posiadanie co najmniej bardzo dobrej oceny z zachowania. Zdaniem organu nadzoru uzależnienie ubiegania się o stypendium od posiadania co najmniej bardzo dobrej oceny z zachowania stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Należy bowiem wskazać, że ocena z zachowania nie stanowi przesłanki udzielenia stypendium na podstawie u.s.o. Z treści art. 90t ust. 4 u.s.o. wynika, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do uczniów uzdolnionych, a zatem jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce, powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych. Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 295/21: *Katalog spraw przekazanych wskazanym przepisem upoważniającym do uregulowania uchwałą rady gminy jest zamknięty i tylko w ramach tego upoważnienia może być regulowany. Nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca co do innych kwestii, wykraczających poza upoważnienie ustawowe. Tym samym uzależnienie możliwości uzyskania stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce od dodatkowej, całkowicie niezależnej i niezwiązanej z tymi osiągnięciami przesłanki w postaci oceny z zachowania, nie znajduje oparcia w przepisach ustawy o systemie oświaty. Rację ma skarżący, że tego rodzaju wymogi nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach prawa, a jednocześnie zawężają w sposób istotny krąg osób uprawnionych do ubiegania się o określone stypendium. Jedynym kryterium przyznania tej formy wsparcia powinno być uzyskiwanie przez uzdolnionego ucznia konkretnych osiągnięć i wyników w nauce. Żadne inne kryteria, poza tymi osiągnięciami, nie mogą stanowić podstawy przyznania tego rodzaju stypendium, a tym samym, nie mogą stanowić podstawy realizacji przez gminę zadania wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. W związku z powyższym, Rada Gminy Stara Kiszewa nie może wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, w tym związanych z oceną z zachowania. Stwierdzić więc należy, że wprowadzenie tego typu ograniczeń wykracza poza przyznane Gminie Stara Kiszewa uprawnienia, co stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 4 u.s.o. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.*

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XIV/108/2025 Rady Gminy Stara Kiszewa z dnia 18 września 2025 r. w sprawie: określenia zasad przyznawania stypendium edukacyjnego uczniom zamieszkałym w Gminie Stara Kiszewa jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego. Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Beata Rutkiewicz